

Latweeshu Awises.

52. gaddagahjums.

No. 25.

Trefchdeenā, 20. Juni (1. Juli).

1873.

Redakteera adresse: Pastor Salanowicz Luttringen, pr. Frauenburg, Kurland.
Ekspedicija Besthorn l. (Reyher) grahamu bobde Jelgavā.

Rahditaas: Visjaunakabs finnas. Daschadas finnas. Ta kunga darbi irr leeli. Ko drupat augi atremm, tas tai zaar mehfleem ja-aadobh. Vibnes istabde. Par plubdu breesmibahn. Labbibas un pretshu tirgus. Sluddinashanas.

Lehryattas metrineht (lohypu-dakteru) skohla 14. Juni svehtijusi sawus 25 gaddu sudraba svehtkus, laimes wehleshanas nahkushas no dauds fennakeem shihs skohlas mahzelkem, kas taggad tuwu un tahlu pa leelu; Kreemu walsti dshwo.

No Rihwas karra lauka. 9. Juni atmahza Pehterburga shihs finnas no generaala Kaufmanni. Turkistanas armijas nodalla par Amu Darjas uppi pahrgahjusi eenehma 23. Juni to ayzeetinato vilsehti Kasarasi (winna irr 8 juhdese no Rihwas). Rihweeschi behga astahdami 4 leelohs gabbalus un labbu teefu karra munizijas, us muhsu pussi flahde lohti masa. Generalis Werewkins atlal siano, ka tee Rihweeschi behgki, kas no Kungrada vilsehta aishbeguschi irr tahdas 40 werstes turpmahk peemettscheed klah Rihweeschi pulam no tahdi 3000 zilneku un nogahjuschi us Kodsheilas pussi. Rihweeschi no Mahomed Niesa wadditi bij usbrukuschi weenai Kreemu furasha komandal, bet pascha tuwenē bij pats leelsirists Nikolais ar 2 rotahm un 2 leela-jeem gabbaleem. Tee atskrejha palihgā un wirku granat lohdes un lohshu druppas aplahwa leelu pulku jahjeju-eenaindeelu; zittem bij jamuhk, us Kreemu pussi irr gruhti ewainohts i wirsneeks un 1 saldatē. Armijas no wiffahm pufsehm drihs buhs pee paschas Rihwas.

Rohma. 9. (21.) Juni pahwests irr 28 pahwesta amata gadda deenu atsneids un zhahda wehl nepeeredsetā deenā wiswissadas laimes wehleshanas farehmis.

Daschadas finnas.

No eeffschemehm.

Muhsu wiffuschehliga Keisarene arri nobraukusi Emfē, kur muhsu Rungs un Keisars miht. Arri Wahzu frohna pringis tohs tur jau apzeemojis.

No Handawas pusses tai 8. Juni. Sawus lanzinus uskattidami newaram Deewu deesgan flaweht. Rudsi un kweeschi pee mums it brangi no auguma. Tik lejas weelās bij rudi no pawassara aufstuma tahdi panikuschi, bet taggad ar leetu un filtu laiku it labbi atspirst. Arri wassareja wiffur smukki usnahkuschi. Sahle un ahbolaish it warreni aug. Dahrsois bij it wiffi kohki ar seedeem kā behrtin nobehrti. Wezzi laudis ne-atminnahs tahdu seedeschau redsejuschi; ja tik libds ruddenim wiffi labbi aug, tad gan warresim us bagateem dahysa augleem zerreht. Muhsu puse laudis gan wesseli, bet zittas mallas dauds ar bakkahm gull. Ap Tukkumu, par frohna Ohsolmuschas. Smahrdes, Prawinni, Glamyes un arri par dascheem Ritterschastes pagasteem laudis ar shihs flimmibū gull un daschi arri mirruschi. Bet leelakais pulks to flimmibū weegli isgull. Tai 26. Mai irr us Stemti un Rukshahm krussa pee laukeem leelu flahdi

Rihgā. 14. Juni weens brihnumu behrns, 6 gaddus wezs puiseis no Tschernigowas gubernas, wahrdā Sochanski, irr us sijolehm dewis konzertu, kur bijis ko klauftees. Puiseis nepasjisti ne mas nohtes un spehle tik pats no fewis. Winsch irr jau zittas vilsehtas konzertus dewis un nu Rihgā atbrauzis.

No Gramdas pusses, ap jauneem Zahneem. Gohds Deewam! libds shi brihdi bija semkohpeseem isdewihge laiks! — „Maija pehrkons patihs tas — atneis lauku svehtibus!“ — „Maija dsestris — flapisch kad Juni, vilda llehtis, riju — shkuhi!“ — mehds arraji Falkands wahrdas teikt. Lai schehligais Deewas nowehl bagatu lauka svehtibu! — Rudsi see defchana s laiks arri bija isdewihgs un kweeschi kupli aug un arri drihs isplaus un see-dehs. — Ah boltinfch un feens faremmahs augt un steepjahs garrumā. Ausa s, lehtsch, siri un kartupeki lobschilihschim augun meeschti, ir tee sebbejee, jau saldo. — Schur tur tik dasch semkohpis schehlojahs, ka spradji agri fehins linus nomaitajuschi, ka waisjadseja par ohtru reis feht. — Augku koffki kupli dahrsois noseedeja; kad tik teem arri kahdi kustoi ne-uskrusti. — Sirgu sahdsibas, ir taiks ihfas wassaras naktis, nemittejahs. Dird schur un tur no tahm. — Sirgu un lohypu tirgus dahrgs. Zilweli un lohypini, shi gabbala, gohds Deewam! wesseli. —

padarrijuſi; zittam effoht puſſe no wiſſeem rüdſeem no-
kappata. Noschehlo gan lohti, ka nau kruſſas beedribā
eefſahjuſchi, tad dabutu tak ſkahdes atlihdſinacchanu.

Skultes meitu ſkohla 21. Juni noturrehs efsamu,
tadehl behrnu wezzaki un wiſſi ſkohlas mihtotaji teek uſ-
aizinati minnetā deenā pulſt. 8 preefſch puſd. Skultes
meitu ſkohla ſapulzetees, lai paſchi warr pahrllezingatees,
kas un kā mahzihts un zik tahlu behrni pirmā ſkohlas
gaddā mahzibās uſ preefſchu gahjuſchi. Agraſk tikk
ſinnams darrihts, ka Skultes meitu ſkohla wehl preefſch
12 behrneem ruhme gahdata. Daschi behrni jau irr pee-
teikuſchees, bet wehl nau tas minnehts ſtaits pilns, ta-
dehl tee, kas wehletohs ſawus behrnus no 25. August f.
g. Skultes meitu ſkohla fuhtiht, teek uſaizinati no 26—
29 Juni f. g. Rihgā par Latv. dſeed. ſwehtkeem,
Schluhmu eelā (Scheunenstraße) Nr. 11 diwi treppes
augſti no pulſt. 8—10 pr. puſd. pee mannim peeteilees:

L. von Freytag-Loringhoven Skultesmuſchā (par
Limbacchein).

No Alluſnes. Par teem ifg. Dezemberi puſſuſ-
plaukuſcheem zerrineem (pleedereem) no Alluſnes kap-
fehtas (flatt. Latv. aw. Nr. 52.) mums taggad ſuno,
ka wiſſa ſeemas falla, kas fneeda pree 17 grahdeem,
teem nau neko ſtahdejuſi, jo ſtahwoht taggad pilnā ſeede-
ſchanā. — Alluſnes pagastā Aispileeſchōs Schlehrſtu-
mahjās nodegga tai 23. Mai 3 ſaimneekeem 12 ehkas.
No kām ugguns zehlees, iħſti neſſin; weena ſewa kuhts
fahnduſ ſahrmu taifjuſi un karſtus pelnus ar deggoſchahm
ohglehm behruſi uhdēni; dohma, ka zaur to buhſ ſahda
diſekſtele ſalmu jumtā tikkusi. G. K—z—n.

Par Rihgas-Tukkuma dſelzettu „Wald. finn.“
laſſamas wehl ſchihs ſinnas: Ta lihnija ees no Rihgas
par Bulderes m., Majora m., Dubulteem, Slohku un
Kemmereem uſ Tukkumu. Weena ſtazione nedrihſt no
ohtras tahlaki buht ka 13 werſtes, pawiffam buhſ buht
wiſſumas 9 ſtationehm. Par bahnuiſ preefſch brauzeeme
pehz falihkſchanas warr buht arri Rihgas-Dinaburgas
bahnuiſis; ja ne, tad jataifa paſcheem fawſ bahnuiſis.
Bahnuiſis preefſch prezzehm buhſ wiſſadi no jauna jataifa.
Dſelzella beedribai irr jagahda par 8 maſchinehm, 51
feschrittenu paſaſchiru ratteem, 70 preefſhu ratteem un
40 platformahm.

Pehterburga. Wahzſemme neſſinadama, fur wiſ-
fur warretu uſ intrefſehm noguldiht to leelu nau das
pulſu, ko Frantschi teem farra nau dā iſmaſfa, effoht
arri Kreewu walſts papihrōs labbu teefu noguldijuſi;
Bismarks Pehterburga buhdams effoht arri ſcho leetu no-
runnajis; no tam tas tad arri nahkoht, ka Kreewu nau-
das papihri ſtahw pree labba tirguſ. (B. aw.)

Pehterburga. Walſtērehlinumi iſrahda, ka ſchi
gadda pirmee 3 mehneſchi dauds leelaku andeli ſtarp
Kreewuſemmi un zittahm walſtihm warreja uſrahdih.
Ihypaſchi wairahk preefſhu irr iſwetis; labbibas ween 6 1/2
milioni puhru, vehrn tik 5 milioni. Labbiba gahja
ſtipri par Birballi, wairahk kā 1 mil. puhru, (8 reiſ tik
dauds kā vehrn); ſinni un ſinſeklas irr gan drihs oħtr

tik dauds iſwestas. Starp ſtiprakti eeveſtahm prezzehm
japeeminn ihpafſhi fahls un dſeſzelli ſeetas.

— Pa Eiropas Kreewuſemmi ſchinni waſſarā farra
ſpehks 26 weetās buhſ lehgerōs.

— Ministerijas tohp par to vahrſpreeſte, waj ne-
buhtu ta pawehle ja-iſdohd, ka wiſſeem fabriku fungeem
buhſ par to gahdaht, ka pee winnu fabrikeem atrohdahs
ſkohla, kur fabrikſtrahdneku behrni warr pirmo mahzibū
dabuht. (Maſl. aw.)

Mafkawas Serpułowſka zeetuma nammā to naft uſ
29. Mai 5 zeetumneeki ar ſtangu iſlausuſchi lohga ſtee-
rus un tad iſmulkuſchi; bet leels pulks zeetumneeki wehl
valikkuſchi ne-iſbehguſchi — jo bijuſchi par dauds pree-
dſeħruſchi. Zahda uſraudſiba gan arri panahks ſawu
ſohdibu.

Pehterburga pree leelahs Iſaka baſnizas gribb da-
ſhas reparatures iſdarriht un ko taħdaſ malſa, tur irr
gan ko dohmaht. Tee darbi pree baſnizas ahrenes, feenu
un ſtabbu plihfumi u. z. irr notaſſeereeti uſ 300 tuhſt.
rubli, tee darbi baſnizas eekſħa, krahfnis u. z. uſ 390
tuhſt. r. Tas iſtaifa kohpā 690 tuhſt. rubli, par repa-
raturi ween.

Waſchawā koleeris labbi ſtipri jau pažehlees, ta
ka komitejas eezeltaſ, kas fehrgas laikā par wiſſadu kaſ-
tibū lai gahda.

Pret Rihwu eedams Kreewu farra ſpehks irr, kā
jau ſunoja, 8. Mai eenehmis to pilfehtu Kungrad un
drihs pehz tam Rodſcheili. Kungradu attaduſchi gan
drihs tuhſhu, tik ſlimmi, ſirmalivji un ſeewas bijuſchi
pameſti. Agraſk runnaja no Kungrada, kā no leela pil-
fehta, kur kahdi 6 tuhſt. ziſweku dſiħwo, bet nu redjeja,
ka tas irr tik taħda poħsta ſahdcha no mahlu buktahm ar
neħru jumteem. Bet ta ſemme wiſſaplaħrt effoht lohti
bagata un augliga, bet ſem taħda poħsta waldbas,
kahda tur irr, wiſſa ſchi Deewa ſwehtiba irr pa kahjahm
famihta.

Peħz beidsamajahm ſinnaħm Kreewu generalis Kauf-
mans ar ſawu armiġu bij tik wehl kahdaſ pahri juhdex
no paſħas Rihwas.

No Rihwas farra puſſes wezzakas ſinnas noſtaħħta,
ka pirmiſ armijs nodallas bijuſħas nonahkuſħas pree
Urgas, tad generalis Werentins irr uſaizinaſchanu ſuh-
tijs pree Turkmenu un Karakalpačku tautinahm, lai taħs
jel turrabs ittin meerigti un nedohma prettotees; arri teem
Kirkiseem, kas bij uſ Rihwu aisbehguſchi, apfoħlija
peedoht, ja wiñni tuħdal nahk atpakkat un padohdahs.
Uſ ſcho uſaizinaſchanu tad arri tee leelakee wiſſneeki no
Kirkisu pulkeem nahza un paſemmiggi luħdsahs, lai teem
peedoħd. Toħs generalis patuṛreja pree ſewiſ par droh-
ſchibū un orri par padohma dwejeem preefſch ta nepa-
ħiſtama żella. 6 werſtes pagħjuſchi uſ preefſchu atradda
2 zeetokſħnas, kur Rihweſchi bij iſmulkuſchi; tee tappa
cenenti, pahrtasiti un Kreewu pulzini tur pameſti. Ta
tad dewahs uſ Kungrad puſſi, kur taħs leelakħas Rih-
weſchi magaſinas atrohdahs.

No ahrsemmehm.

Wahzsemimes sveijas beedriba, ar palihdsbu no fas was ministerijas jau isgahjuščā gaddā bij rohkā nehmusi to leetu, ka warretu gahrdo sterlet siwi, kas Wolgas uppē dīshwo, arri us Wahzsemimi pahrwest un tur eewaisloht. Bet schogadd tif tas darbs nahk isdarrischana. Dr Knoch fungis irr 100 tuhksoti jaunu sterlet siwu (peederr pee tahm siwihm, kurru ikri isdohd kawiaru) pee Wolgas uspirzis un tahs nu wedd us Wahzsemimi; drihs buhshoht Pehterburgā abrauzis. No Kensbergas irr pretti suhtiti manigi siwu surretajsi, kas tohs tahlahk weddihs; eefahkoht gribb salaist daschōs dihks un eserōs un tad tahlahk isplattih.

— Pee Kelnas stalaħs dom basnizas, par kurru Latv. aw. nesen runnaja, tee tohrnu buhwes darbi tohp tikkuschi us preekschu westi; pee teem 2 leelajeem tohrneem wakkara puſſe buhs nu 3 tahschas gattawas; tas buhs gandrihs jau puſſe no wissa tohrnu angustum. Nahkoſchōs mehneschōs zels tad attal 40 pehdu stallaħħas, kur tohni fahks astonkantigi rautees us eekschu; ta tad zer-ram, ka fahs tohni, pee kurra tas darbs jau preeksch 600 gaddeem fahlaħs, nezik gaddōs warrehs tapt iswestes libħs flamenam gallam. Zitti meisteri attal dīshwo ap tahm iżżejtahm bildehm un grejnojumeem un statuahm, kas tohni puſčkohs un is cebuhwehm redsehs zilweku leelumā tohs 3 lehnixx no Austruma semmes, Mariju, Pehteri u. t. pr.

Persijas lehninfu nu dīshwo pa Londoni, bet es-foht teiži, ka mahjās braukdams gribbetu attal lab-prahli nahkt jaur Kreewiju. Lai jau arri nahk, gan jau to arri wehl oħtrei isgohdehs.

Wahzu Keisars wahjibas dehl nwarredams pats us Wihni, ka bij apföhlijees, nobraukt, buhshoht taggad laift Keisaren, lai Austrrijas Keisara familiju apzeemo; ja tad pats buhs wchlahl atspirdis, tad gribb Augusta mehnefti turp braukt. Bet pirma tahlaka isbraukschana wehl gan buhs ta, ka warretu ar fawu firfinigu draugu, Kreewu Keisari warbuht wehl! Emse fatikies.

Englaute. Kahds Englandeeschu raksmieks, Galtons wahrdā, daudsinu to padohmu, ka warretu Afrikas wehrgu andeli gallu dorriht. Winsch fakka, Eiropeeschhi to nespēhjoht, tee newarohi panest, karstajā Afrikā us dīshwi apmestees un fawu dīshwi turrenes zilweħħos eesaknoht. Bet Nihneeschhi buhtoħt labbi eeroheschhi us to. Winni wehrgu andeli neprohoħt dīħit un mihloħt kar-stahs puſſes. Kad Englaute us to għadlu, ka Afrika tohp weetu weetahm kolonijas preeksch Nihneeschcheem eelatitħas, tad drihs no Nihnas, kur zilwekeem wairrahmes nau, leelas straumes dohtohs us Afriku. Eiro-peeschhi warretu wairħak Uſijā apmestees. Nihneeschhi attal pahremnitu pamasitum wissu Afriku. Un kad Uſijas Nihneeschhi buhtu par gaismas laudihm dorriti, gan tad jaurwin-neem arri Afrikas Nihneeschhi nahktot pee gaismas. Tas wiss skann it jaufi. Bet waj tad taggadejee Uſijas eedish-wotaji l-kifex no atħażżejhem til weegli aptikies?

Abiffinajā, kura lassitajiem buhs palikkusi pre-minnā no Keisara Teobora lokeem, irr taggad nu attal weens keisars, kas fauzaħħas Jahnis. Daudsi no turrenes

maseem walidneekem dīnnahs pehz fahs goħda un farroja weens pret oħtru wissu fħo laiku, bet tomeħt firstam Kassa isdeweess to wijsroħku paturreħt, zittu par ap-pakħsnejkeem pedabuht waj ar labbu waj ar warru, ta ka nu tohp faulti par Abiffineeschu Keisari.

Frantħu tautas fapulze irr attal weena kċas leeta. Liones pilfeħts no fawas puſſes irr par runnas fungu preeksch tautas fapulzes isweħlejji weenu fungu, Nank wahrdā, kas fennahk bij starp Parishes dumpineekem (komunisti). Leelas wainas pee winna ne-alradda, ta-pehz tad wissu fħoħs 2 gaddus bij likkuschi to meerā. Bet ar to briħdi, kur nu ċewħelexja par runnas fungu, walidnejha aktar minnha un peprasse, ka winnu buhs likk sem karra teesas. Tas tad arri nu notiks. Bet stipri par to ruhgħ, jo dandxi fakka, ka walidbalsal-feschha irr pahrraka ne ka tahda karra teesa, ko walid kaspone, ta tautas fapulze eezeħlu. Nank's pats flusfitim irr aħ-ħidhs us Londoni nogħidhi, kas ihhi isnahks.

Spanija irr tas pats wezzais putras kafis. Kas finn, waj karlisteem relamees arween wairħak wijs-roħku dabuht. Republikaneeschhi fehd droħschhi kohpā un spreesch un spreesch; karlisti attal til kauj un walda, un laupa, kur peetidami. Ko ta isdaudfinata preesteri Santakruż, kas arri wedda fawu armi, rafxa, ka es-foht ar karlistu wijskomandeeri fanihzis. Schis to aż-żonj is faww preekschha un kaf preesteris nenahżis, tad spreedis, ka to buhs nofħaut. Tas mi preesterim nemu nau pa prahħam un ta tad winsħi nu wedd karru us fawu pasħha roħku.

Spanijas fennaka lehnieni Isabelle abraukusi ar wissu fawu deħlu Rihmā un biżżejji pee pahwesta. Ka nostahsta, tad effoħt pahwestam klaħt krittuna un us to firfinigħi luħġi, lai winsħi ar wissu fawu spehlu nahk polihgħa, ka winnas deħliniż warreku atpakkat kluuħt par Spanijas lehnieni. Ko pahwesti atteiżi, nau sħanohi, bet wehl masahk finnams, ko winsħi pee faww buhs doħmajis.

Ka ihhi ar Pahwesta wekkibu flahjabs newarr iſ-nostah. Weenti fakka, ka fahkoħt jau ittin droħschhi bes speċ-ka staigaħt, oħri attal stipri apleżi, kadaoud ja us 1 stundu speħjoh no gultas isħakħpt un arri tad til no ful-laineem turreħħi speħjohiħt nostahweħt, kahjas effoħt pa-wissam no pampu pħasħas.

Afrikas Zanzibar juhmalli tohp leela wehrgu andele dīħta, Englaute bij turp fuhtijui Freħi fungu, lai tas rauga tai neħaħħib gallu dorriħt. Bet Zanzibaras sultans negħbedams fawu leelu pēlku saudeħt ittin rupji bij Englantes fuhtito atraidijs. Tad nu paweb-leja, lai karra kuggi brouz u Zanzibari un nu redsedams, ka ar Englanti newarr wijs johkoħt, sultans parakstijis to kontrakti, ka winna walid wairħu wehrgu andeli ne-buhs buht. Paldeewi Deewam arri par fħo fohli!

Ta kunga darbi irr leeli.

Gaijs (l-istu) dabbas jaġmezejbā irr leela leeta. Gaija kustahs wissas taħbi dīħħiwbas, gaija wiss attal

pasuhdahs; tur irr, ta falkoht, dñshwibas fehllas, tur irr nahwes fehllas. Nemm weenu dñshwu raddibu un atnemn no wianas nobst wissu gaifu, un tu redsesi, ta dñshwiba isdñssih; nemm atkal weenu nedñshwu leetu un noslohdji to, ta ka newarr gaifs pecklucht un wianas paleek par afmini (Versteinerung-Petrefact). Bet fur gaifs swabbiadi warr eet un nahkt, tur wisch ustur tahs dñshwibas, leek fatruhdeht wissam nedñshwam un mohdina atkal is truhdeem jaunas dñshwibas. Ka gaifs irr leela leeta, ta ihpachchi gaifa kusteschana, tahs gaifa straumes jeb wehji. Wehjisch dabbâ isdarra darbus, ko ne weena azs nespelj faredseht, ko tik ar gorra azzihm spehj dñskumâ jehgt un wehroht. Wehjisch nefi filium no weenans weetas us ohtru, wisch gahda, ta tahs leelahs starpibas dauds mas tohp islihdsinatas; wisch isklihdina to dwashu, ko mehs ka iswallatu ispuhsham ahra, lai mums nau newesselihgs gaifs atkal ja-eewell eelschâ. Wehjisch to isdwashotu, nederrigu gaifu, kas apkautu zilwekus un lohpus, aishness klahf pee kohkeem, stahdeem un augeem, un scheem tahds isdwashochts gaifs irr atkal ta ihsta barriba.*). Da tas augstais radditajs to brihnischfigi wissu riktejis. Wehjisch Winnam falpo un pafneeds fatram, kas tam derrihgs; bes wehja buhtu janikst zilweleem, lohpeem un augeem, ta semme iskalstu, tahs uppes issiktu, tahs juhras sapuhtu un wissai dñshwibai buhtu gals. Un pee wissa ta leela, swehibas pilna darba tas wehjisch ne-aismirst arri ne to masako seedinu, kas us winna palihdsibu gaida, jo wehjisch mohdina tohs kohkus un tahs sahlites is winnu kluffeem sapneem un kad wisch klußa Maija nafti puhsdamas sawu zelliaw staiga, tad aif miheem drebbeem fatrihz tee sedini un tee waiflas putteklu mazzini, kas seedos stobbrisos karrajahs pahrlipist un tee apwaiflotaju putteklischi kaisahs pa seedineem un eeteek tais seedinu klehpjös, ta ka ta augu fehlla, wihrischkis ar feewischki (arri seidi irr wihrischki un feewischki) kohpâ hanahk un augti no tam marr rastees. Wiha weeta irr pee seedeem tahs putteklu muzzinas masu mattinu gallös, turprettim par seewu irr ta stahwa truhbina (Stempel) ar to rehiti gallâ.

Un tas wehjisch isdarra ustizzigi arri scho darba gabbalu. Apzefodams semmu semmes wisch nemm no teem augeem, kam tik wihrischki seedi irr, tohs waiflas putteklischus un nefi winnas tahlu jo tahlu, un kaisa tohs us wissahm pufsehm. Tee putteklischki irr tik weegli un tas wehja spehks tik stiprs, tapehz wisch us faiveem spahrneem nefi milionus un milionus tahdu seedinu, ta ka winni noteek arri pee katra tahda auga, kas kaut fur weentulibâ ar feewischkeem seedineem pufschkohts stahw un gaida ta bruhtgana, kas nahk no tahlenes un atneps tai sawu swiehtibu, kas auglos parahdahs. Wehjisch brauz ar to bruhtgana nesskaitamas juhdse, kamehr noteek pee pee ilgodamahs bruhtes. Lassitajs mihtais, kas tu to

dñrdi, waj tu wehl dußmoßes par wehju, kad tas tevi tumschâ nafti wehji sadrebbina. Tee ja-apdohma, ka winnam irr sawa finna steigtees, ka winnam irr leeli darbi usdohti, irr jafawedd pahri kohpâ, kas bes winna ne muhscham nesaredsetohs. Garri irr tee zelli, kamehr to panahl. Berlines botanikâ (augu) dñrsâ irr weens augs(ar feewischkeem seedeem), winnas wihs dñshwo til Amerikâ un arri pee schi auga Berlinê wehjisch atneps ik gaddus to bruhtganu; ta ka tas augs warr auglus nest un par waiflu us preefchhu gahda. Zilweki gudribas kohpdami irr tahlu atklihdinajuschi to seewiak no wiha, bet wehjisch irr tas finnas deweis un kohpâ weddejs.

Bet ne tik ween wehjisch par to gahda, ka pee augeem ik gaddus ta apwaifloschanahs pee seedineem noteek, bes kam auglus nereditum; irr arri wehl zitti palibgi, kas tik pat schigli gahda, ka ne weens seewischkis seedinsch ne-paleek ne-apwaiflohts. Tee irr tee taurenischi, tahs bittes, muschinas un kustonischi. Ne-isbrihnojamir irr tee darbi, kahdus schahs masahs raddibinas dñnn. Bittes un taurini irr tee leelae pußku mihsotaji un blasku ar winneem stahw dauds masu dñshwibinu, kas seedu faldumâ sawu ihsu dñshwibas laizinu rauga faldinah. Gan schee kustonischi, rettais tik pasifist sawus wezzakus, un rettais tik dabuhls redseht sawus behrnus — jo ta leelaka dassa no winneem isleen pawaffara is pautineem, kad jau wezzaki fen ruddeni apmirst, tik isdehtus pautinus atklihdami, no kurreem tik sawâ laikâ dñsimâ tee behrnini — mehs falkam, gan schee kustonischi mas ko sinn no tahm agrakahm pa-audsehm un tik pat mas no teem pehznahkameem, tad winni tomehr gahda, ka winni pehznahkameem tahda pat krahfcha seedu pasaule atwehrtohs, fur arri winni behrnini warretu sawâ dñshwes laizinâ papreegates; tapehz winni tekkadami un kraitdeledami no weena kohka pee ohtra, no weena seedina pee ohtra aishness to wihrischki seedu waiflas putteklischus pee teem feewischkeem seedineem. Un redsi! tik lihds ka bitte waj zitta dñshwibina leen eelschâ seeda krohnisi, gribbedama tur faldu kumofinu baudiht, te zaur scho aisskarshani pahrlipist tee putteklu mazzini un apbahysta bittiti pahrlipim ar puttekleem; un kad nu bittite pefuhkupees ta falduma aistekk pee ohtra, ta feewischki seedina, tad no-frattahs no teem spahrnixem un spalwainahm kahjiaahm weens, ohtris putteklitis, un ta irr ta mihsak mafsa schim ohtram seedinam, tas zaur weenu paschu puttekliti tohp par mahli. Da tee kustoni (Insekten), kas no seedineem pahrlip, paschi atkal pat to ruhpejahs, ka seedu ne kad netruhkf arri winni pehznahkameem. Un jo dñsliki darbojahs un apluhko scho brihnischfigi dabbas dñshwi, jo wairahk reds, zil gudri wiss darrichts un ka tai masakai leetinai irr sawa weeta. Irr atratti tahdi augi (Osterluzei) kurru seedinsch wihrischkis un feewischkis kohpâ irr ta noslehgt, ka tur wehjisch newarretu waiflas putteklischus kaisiht no weena us ohtra. Un to-mehr bes waiflas tahdam augam buhtu jasuhd. Un ko dohma? Irr weena muschina, kas atkal scho augu, ka sawu mihsak usmekle un par apwaifloschanu gahda. Bet

*) Dñshwibas edwasho no gaifa klabberla gabsi un ispuhsh obglu fahbumu un uhdere dallas (Kohlsäure), augi atkal edwasho ar loppahm un misu to obglu fahbumu un isdñsho klabberla gabsi.

fahda nu gan irr ta pateiziba, ko schis fustonihts par sawu darbu dabuhn? Ne kas zits, ka tik ta weenreisiga paſuhlfchanahs pee ta falduma awota, jo lihds ar scho preela brihtiau winnam irr tuhdal arri jataisahs fchirtees no fchihs pafaules. Ta seedina truhbina irr zeeti noslehgta, wiffapfahrt stahw fpurinas, kas pa weldei fakrith, kamehr fustonihts eeleen, bet wiffi fazellahs pretifki, kad fustonihts pehz faldas maitites rauga atpakkat tilt; fpurinas atstumjahs preefschâ un fustonihts paleek zeetumâ, ko winna spehks ne muhsham wairs nesphej atwehrt. Nahwes isbailes winsch nu rauftahs un fpahrdahs un zaur scho fpahrdishanohs fapliyst fchi auga zetais waiflas puttelku mazzinach un isbahrtahs us to truhbinas wirsu, kas appafschâ stahw un ta tad ta appaſloſchanahs noteck; bes fchahda kükainischa tas nesphehu notilt un augs buhtu sen jau isnihzis. Tas Rungs, kas wiffi to raddijis, tas sinn to arri brihnischig iſturreht. Un tas, kas ta par to wiffumasako seidnu gahdajis, waj tas warretu Tewi, tu zilweka behrns aſmirst?

S.

Ko deuwai augi atnemim, tas tai zaur mehfleem ja-atdohd.

Amoniaks, ta paſihstama mehſlu gahse irr weena no wiffuspehzigahm augu barribahm, tadehl fchoreis to lihds ar zittahm druzzin dſillaki eewehroſim.

Bee mehſlu fagattawofhanas irr no leelas wehrtibas, kad amoniaks, kusch no mehfleem zellahs, un kurru pee winna ſtipras fmakkas it ihpaſchi pee aitü un ſrgu mehfleem ka arri pee Amerikas putnu mehfleem jo ſtipraki fajuht, teek eefsch mehfleem eeflohdſichts zaur uhdeni, semmi un gipſi u. t. j. pr. zaur to mehſli tohp jo ſpehzi. Schi pamahzifchanas jau dascham ſemkohpim buhs finnana no tahm ſemkohpibas grahmatahm, kurras jau latweſchu wallodâ drukkatas, ka arri laika rakſti fchahdas pamahzifchanas pa dalkai jau neffuschi. Lai tadehl jo tuwahk apluhkojam, kas amoniaks irr.

Amoniaks zellahs if flahyekla un uhdensgahses, kurri ſaweenodamees istaifa amoniaku; winsch rohdahs no flahyekla pilnahm un fapuhſdamahm leetahm; un irr gaisam lihdsigas, nau redsamis bet ſtipri faohſchams. Uhdensim irr tas ſpehks, leelu pulku no fchahda gaisa eefsch ſewim uſnemt eerihu un paturreht, weena uhdens dalka ſpehj 670 amoniaka dalkas uſnemt.

Wiffi tas leels pulks noſprahgufchu lohpu, ka arri daschadu augu truhdu, kas pilni flahyekla puhdami wirs ſemmes dauds amoniaka gaisa iſſlihdina. Gaisa winsch tohp uſnemts no uhdens garaaineem, kas no ſemmes gaisa zellahs jeb tur jau atrohdahs. Ta tad fatureis, kad leetus lihſt, tas gaisa ſagahjis amoniaks, kas tur ar uhdensi ſawenojees noſriddahm leetus uhdensi irr eelchâ un tohp fchahdâ wiſe ſemmei un ſtahdem atkal atdohts. Ta tad arri amoniaks brauz fchahdu rinka zellu, no ſemmes gaisos un no gaiſeem atkal ſemmē. Ja ilgaku laiku nau leetus bijis, kad prohtams arri wairahk amoniaka gaisa ſakrahjees; tahdam leetum, kas pehz ilga ſaufuma lihſt, prohtams arri wairahk amoniaka dalkas flah.

Ra jau minnehts, neween uhdenu, bet arri ſemmei irr tas ſpehks amoniaku uſnemt un ſaturreht. Tas ar leetus uhdenu noſridams amoniaks paleek ti ween wirſeju ſemmes fahrtai, ta ka nekas no tam dſillaki ſemmē neewelfahs. No tam warr ta pahrleezinatees, kad nemm ween nu ne wiffi dſillu kaſti, kam appafſchâ dibbens zaſrumainſch ifurbts, pilda scho ar ſmalku ſemmi un tad pahrleij ar labbi ſapuwuſchahm ſtruttahm, eefsch kurrahm papilnam amoniaka atrohnahs, bet tad beidſoht leij papilnam uhdenu wirſu, ta ka tas appafſchâ zaur teem dibbenza zaurumeem zauri tekk: fchê nu atraddihs, ka tam uhdenu it nekahdas amoniaka fmakkas nau flaht nn tas tikpat ſkaidrs ka uſleets; bet wiffi amoniaks no ſemmes ween uſnemts. Tikween ſkaidra ſmilts ſemmē winnam nau fchi ſwarriga ihpaſchiba, un tadehl eefsch fchihs winnam arri nau tahda wehrtiba.

Kates augs pagehr sawu finnamu dalku no wiffahm winnam waijadfigahm barribas leetahm, un prohtams, ka tahm waijaga ſemmē ta atrohdamahm buht, fahdas tas ware ſtahds uſnemt. Ja weena jeb ohtra barribasleeta pawiffam truhkſt, jeb irr nepiſnigā mehrā, jeb arri tahd̄ ſemmē atrohdahs, ka tahdu newarr eefsch ſew uſnemt par barribu, tad wiffi augſchana zaur tam tohp aiflaweta un plauschana iſdohſees wahja.

Mehſlu dalkas, kas ſtahdeem preefch uſturrā waijadfigas jaſhalibdsina ar lehdi. Ja lehdes lohzelki wiffi ſtipri, tad wiffi lehde ſtipra — bet ja wiffi lohzelki ſtipri un tik tahd̄ pahris irr nestipri, tad fchodeht wiffi lehde irr nestipri, un ja dauds tad tikai tikdauſ ſpehj turreht,zik tee wahjakee lohzelki ſtipri.

Dauds ſemkohpi apleezina, ka ſchec jebſchu mehſlus bruhkejuſchi, eefsch kurreem papilnam amoniaka atraddahs, ka par prohwı Amerikas putnu mehſlōs, un bes mineraligu mehſlu peemaifchanas eefahkumâ bagatus auglus panahkuſchi, bet ka ſchec ar laiku orween knappaki palikkuſchi, un putnu mehſli beidſoht nemas nesphejuſchi druswas auglibu pawairoht. Zitti atkal turpretti leezina, ka winni ar putnu mehfleem ſuhdojuſchi, un winnu plahwums bijis un palizzis arween bagahſt.

(U. vreelſhu beigums.)

Wihnes iſtahdē

ſtarp tahm dauds ſkunſtigahm leetahm arri garram ne warr pa-eet tahm daschadahm instrumentehm, kas tur azzis un auſis preezina. Ne tik ween ka tur ſtahw wiſwiffadas ehtgeles, leelas un masas, klaweeres un piaminos, bet arri daschadi ehrni no muſika instrumentehm. Weenas klaweeres irr tahdas, kur tſchetri balsi ta kohpā ſaſkandinati, ka ifdarra to paſchu, ko kwartette lihds ſchim darrija. Newaijaga wairs 4 zilweku, kas ſijoles un zittas instrumentes lihds ſpehle, bet pee-eet tik pechihm jaunmohdes klaweerehim, ko tahd̄ Parishes meiftaris iſgudrojis, un minn ar kahjahn un fahl rittei eefſchā welees un iſdohd jaukaka kwartetta balsus. Ohtras klaweeres atkal tahdas, kas us matta mehdi pakſat paſcha zilweka balfem, ar wiffeem balsu lohgiſumeem. Weena orkeſtra instrumente irr tahda, kur wiſwiffadi

balsi lohpā saistahs; putni un beaki irr ta eeriketi, kāt likhs usschishahs, fahk wissadas meldinas spehleht. Jau bij leels sohlis, ka zilwela balsa meldinus un leelobs musika gudrojumus sahka ar wissadahm instrumen-tehm ispehleht, bet nu ne waijaga waits ne spehleht, waijaga tik usschistees un Beethoven, Mozart un Haydn musika gabbali spehlejahs paschi no fewis. Ko wehl ar laiku nepeeredsefim?!

E. S.

Par pluhdu breefmibahm.

Tee tschetri draugi sawus dehlus juhra aprakluschi, pee deenas gaikmas eet atpakkat us sahdschu. — Breesmas no wissahm mallahm. Juhras wilni fauldamai lauz. Patti juhra islausufes zaar dambi zauri, suhta sawus uhdenus meschā, un zaur meschu tee schnahldami un puttodami wessahs us sahdschu. Tomehr draugeem isdohdahs atsneigt mahzitaja nammu, kas us masa pakalnina stahw. De irr leels pulks lauschu sanahzis patwehrumu melleht. Deewa nammā. — Uhdeni aug augumā, stakkos lohpi mauro, pagalmjōs sunni gaudio. Auka fa-andsejufes paschā warrenā spehla. Meschā lohku brakschefchana dsirdama, ko auka lausch: dakstini no jumteem tohp meh-tati, jumti nosfegti, skurstini apgahsti — te par neslaimi juhras wilni arri trescho kahpu rindu aprijuftchi. Juhra gahsttin isgahschahs us sahdschu. Uhdeni appluddina wissu sahdschu un weenumehr aug augumā. Lohpu man-roshana aplußusi, uhdens zaur lohgeem eeksch nammeeem speischahs eekschā; edschwotaji no uhdenem glahbdamees fabehguschi us behninem. No jumtu schkohreem simtskahrtigas balsis fauz: „Glahbeet, glahbeet! —“ Bet, kas laj glahbj? Strauja straume schaujahs gar mahzitaja nammu garrahm apgahsdama stakkos un ekas, un straume rauj probjam bakkos un spahres pa tuhkscheem un gohwju lohpus, sigrus un awis pa simteem. Winna gahsdamees rauj ar fewi likhs nolaustohs oholus, ohchus un preedes, zittus ar wissahm faknachm, kas sahdschas nammus un ekas, teem garram drahsdami pohtsija. Kad seenas, kas no keegeleem jeb no mahleem taisitas bij norautas, tad uhdeni no istabahm isfalloja wissadas mehbeles, galdu, frehflus, benkus, gultas, kas dīhwoeklos bij rohni. Bet ar schahm breef-mahm wehl nau gan, tur zittas ariveen no jauna iszel-tahs. Daudseem isdewahs kohlos uskahpuscheem dīhwibu glahbt; zittus uhdeni spehks sagrahba aifnessa probjam un winna faulschana pehz glahbeja wilnōs drihs aplussa. Weens schuhpols peld uhdenstraumē. „Behrinisch, behrinisch gull schuhpoli!“ — Kreetnais swineeks to redsedams, mettahs straume eekschā. Winnam kelsis rohkā, ar to winsch schuhpoli iswelk mallā. Behrinisch jebchū tam drehbites magkenicht famirkuschas, to-mehr gull meerihgs sawā schuhpoli. Weens wezs firmgalvis pee hokla peekhrees no straumes tohp probjam rauts. Winsch zibnahs ar nahwi. Arri scho isdewahs glahbt. Bet kas tas, ko winsch padusse espeedis zeeti turi un glabba? Ta irr bikkole, ko winsch sawā selta

kahsu deenā no kahda zeenijama wihra irr schinkolu dabujis. — Atkal no jauna breefmiga brehkschana. — Wilni no juhras weenu Ollandeschu kuggi, pahri par kahpahm issweeda sahdschā. Kuggis zaar sahdschū drahsdamees weenu nammu apgahsa, kas pluhdös fabruppa, tad warrena straume kuggi eedfinna meschā, kur tas starp diwi ohsoleem eespreedahs. Sadraggata namma eedsh-wotaji, wihrs ar feewu un diweem behnem nosflikst; pehz briktina flifikonu meefas starp salausta namma palekeem uhdeni irr redsamas, ko straume ar sawu spehku aisdenn.

Atkal straume weenu nammu apgahsch. Tschetras feewinas un meitas peldorfamas zibniyahs pret straumes spehku. Zibnißchanahs irr ihfa. Wilni winnas aprohl. Arri schohs 4 liklus straume aifness. No sahdschās rihtineem nahk pa straumi mass plohtinisch. ar divi behnem; arri schohs wilni aprohl. Ta no lohka nosista Lorentschā feewina, kas isbailes dsemdinadama ahrprahā paslikus arri irr nosflikus. Winna flifikama sawu jaunpeedsimmuscho behrninu ar abbahm rohkahm pee sawahm fruktihm irr peespeedusi. Un abbus liklus, mahti un behrninu bahrgee wilni un straume aifness prohjam.

Ne tahl no mahzitaja namma weena sweineeka dīhwolkliks stahw hreefmas. Divi nodshwojuschee wezzisch, wihrs un feewa, ko uhdeni no istabinas isdīnnusch, irr no eekschusses islausufches zaar jumtu zauri un uskahpuschi jumta brohdā. Winna fauldamai fauz laj glahb; bet laiu nau un ne weens nespahj winneem palihdscht. Leels pulks lauschu no uhden breef-mahm behgdamai te pee mahzitaja namma us kahnina irr sanahsch. Schee wissi ar schehlabahm firdi flattahs us neslaimigeem wezzisch; ikweens gribb, bet nespahj glahbt. Tod starp wilni un auku faulschana no junta brohda at-skanneja tas mums wisseem pañhstamais meldinsch: „Deews Rungs irr muh fu tipra pils, kur behdas warram twertees ic.“

Bet wissi tee, kas pee mahzitaja namma faspeeduschees stahweja, lohzi ja sawus zellus un dseedaja likhs ar teem nosfimojuscheem wezzischem jumta, to esfahkti dseesmu — un auka un wilni plohsahs.

Kas tas bij? Waj debbesu Tehws starp auku ruhkschana un wilni faulschana to firsnigi dseedatu dseesminu eeklausjiss?

Basnizas tohma gallā apselitais gailis eekhrzahs. Wissas azzis pozestahs us augschu: „At essi flawehts debbesu Tehws! Nu mehs isglahbti! Wehisch peepeschi atsittrees no deenwiddeem! Nu mehs isglahbti, un flawehts Deewis!“

Un ta tas arri teesham bija. Likhs schim plohsiga auka no seemerhiteem puhta, bet nu azzumirlli tahda patti warrena auka atsittahs no deenwiddeem us seeme-leem, kas juhras uhdenus atpakkat dīnna. Un ta tee uhdeni ihfa laikā sapluhda, tahda pat ihfa laikā tee nu atpluhda atpakkat.

Pultstens fitt weenu pehz pusdeenas. Chrgeltu flaxna masā basnizā aizina us ihfu luhgschana. Tik farstas firs-

No Baufkas pagasta waldischanas toby wiffas vilshu, muischu un pagastu poligejas zaar schwilaizinatas, — pehz to, vee schi vagasta prederiga un us pagasta passi nessinamä weetä usurredamo b' Ichkal Stobziru, var lurrus vee schi gadda rekuhscha lobischanas lobies Nr. 8 irr willts tappis, un tamdebt rekuhscha komissjai preefschä stahdams, isslaufschinah, un ja isdohes to fatneht, schai pagasta waldischanas arpaksch uskkatas preefuhilt.

Baufkas teefas nammä, tai 12. Junii 1873. 3
(Nr. 124.) Pag. wezz.: Drenger.
(S. W.) Pag. Strichw.: G. Lepfer.

Vee Salbus krobra pagasta teefas ir weens bes zilshela buhdams meins firs, 10 gaddus wezz, wehrkä 9 rubl., kuschf Schattau Rukur mahju lauka atraddahs, waz kahdam pamuzzis, jeb sagte, nodohto. Tas, lurrus tas minnehts firs prederibys huliu, tohp ufaizinahis no schihs deenäc eelch 4 nedelu laika, deht prettim nemischanas ar sawahm perachischanas vee schihs teefas yemeldeotes, jeb ar to minnetu firsu tars darribis pehz liskumem. 1

Gaddus teefas nammä, 24. Mai 1873.
(Nr. 312.) Peefeld.: M. Plahnaje, +
(S. W.) Strichw.: Küpke.

Wispahrigi Latv. dseedaschana-s svehtki.

Dseedatagi un zitti svehtku apmekletajsi dabu vee braufschanas pa Jelgawas dsejizzellu atweiglinaschanas, vee kam schihs wehrä janemm:

- 1) Karam waddonim jeb beedribas preefschneekam waisag III. klasse billets preefsch sameem brauzejeem argabdaht 25. junija; isdohas nianas tilo, ne agrakt un ne wehlahf, vee Jelgawas stanjas preefschneeka.

2) Dseedatageem janafa 70 l. Ar schi paschu billets warrehs awakkat braukt katra deenä no 26. junija lido 1. jubli ar katu rindu.

3) Svehtku apmekletajsem, kas nau dseedatagi, isdohs preefsch wissahm klasfem lehtakas billets; III. klasse mokfahs 80 l. Ar schi paschu billets warrehs awakkat braukt katra deenä no 26. lido 30. junijam.

4) Jelgavaschana buhs Nihga us Volderaa stanjas.

5) Karam waddonim waisag lido lido remt, kuri dseedatagi pehz nummuro, ar wahrdi un uwahrdi pehz basum schlieti, usraffiti; schi liste tils awraffiti no somitejas.

6) Wispahrigu dseedaschanas svehtku waddoni wehlahf, ka dseedaschana svehtku lohri, kurri pa semmes zetu naht, zibstohs, laikus jo laikus 26. junija Nihga noktuht. Saemischana esfahlees 26. junija beedribas nammä no vashä rishta.

Wispahrigu dseedaschanas svehtku komiteja.

Birgeru-fabeedribas Lanzschu-lehti, Zubk-selä (Schwimmstraße) Nr. 19, wispahrigu Latv. dseedaschanas-svehtku laikus isdrenas suppe un zeppetis.

Kreewu kruffas apdrohfschianaschanas beedriba,

fas ir 1871. gaddä dibbinata ar gruntsklipatalu no 250,000 rubkeem, nemm vetti apdrohfschianaschana vret kruffas flahdi im dönd schai leeta katu bridi isfahlschana zaar sawah generalagentu. 2

Daniel Minus, Nihga,

Verweru eelä vetti Linnosvarrem, vashä nammä.

Walsgutsh muischä vee Jahnischkes ware jau- nelli, kas griibbetu semkohpschani prat- tigi ismähzitees, tulisti par wahzetteem esstaht. Klahatas lanaas dabunamas Jelgawa, Fr. Lut- kasa grahmatu-bohde. 2

Ahrsemmes Superfosfatu

nupat dabujahm un zeen. semkohpscham veedahwa
Liccop & C., Jelgawa,
kantors atrohnahs vee turgus platscha (Paradeplatz)
ereptim „Bebra“ gaftuhim, Reitertaga nammä.

I. Ikerta tehrauda prezzes-bohde

Nihga,
kalku-eelas widda, pretti bahrinu-nammam un
Popowa diessis bohdei isdahwa faru lehgeri no ahr un ekfchsem-
mes dubbultu un weentulu flintehm; rewol-
werehm no 9 rubl. eefahsobt 20 daschadas sor-
tes; pistohlehm; pulveraraggeem un wi-
fahm zittahm waljadsebam preefsch schau-
schanas; ta arridjan leelu frahjumu no gauschi
useizamabin sijolehm, bogenehm, bechhem,
Klarinetehm, gitarehm, un kahdas 50 sor-
tes harmonikas ar ehrgelu, krompete un dis-
guishusbalzhym par to zemu no 50 lido 150
rubl. par gabvalz; pebdigi wehl wissulabbaks
Nihgas un sihschu kwinti.
Andelmanni dabu wiſleelakas prontes.

Kursemmes meddu

preefsch kwazzas bruuhweschanas veedahwa
C. Jacobsohn, kattolu celä, saltaja bohde
Nr. 16.

Tagad nodrukata un dabujuma brahlu
Busch grahmatu bohde, Nihga, un
Jamaa pak-kambari, Ahr-Nihgas, kalku celä
Nr. 20

Latwija.

Biirmais frakjums.
Diwidefmit Latvieschu tautas
meldini,
tschetralsigi preefsch wibru lohra no
Nihgoeschu Ersta.
Mafsa 20 kap.
Grahmatu pahrdewejeem 100 ekfemplari
par 15 rubl.

Jauna grahmatu. Svehts Zidors. Dah-
wana preefsch semnekeem. Mafsa 10 kap. Da-
hwanas Jelgawa vee Schablone, Nihga Hädera
un brahlu Busch grahmatu bohde. 1

Jann usbhwehts rattusmehres fabrikis

F. W. Graumann, Nihga,

veedahwa wiſlabbako fillo rattusmehri par teem lehtakeem tirgeem.
Schi smehre irr pilnigi lido sihsiga tai labbakai Belgijas rattu-
mehrei. 6

Dauds darrifschanas deht teek luhts leelakas peepraffischanas vee
laika sinnamas darriht.

Packarda superfosfatu

feheit us semmehm jau vahri par desmits gaddeem pasthians un par labbu tsrahdiisees, dabunamis vee
P. van Dyk, Nihga,

leelaja smilchu eelä Nr. 1, prettim birshu stuhrim.

Jelgawa vee G. Höpfer vee turgus platscha. 2

Englischu Superfosfatu

no Langdale un beedra fabrika, lurrus jau fen gaddus par to labbafo pasift, un sur us katu
malfu fabrikantu wahrs druffahs fahm, wart par 4 rubl. 25 kap. eelch sihrem maifeem no
12 vohdu smaggumä dabuhi vee

J. J. Haase,

Pasteela Nr. 1, sur us wahreem arklis fahm.

Superfosfatu

eelch jauneem maifeem, vahrohod ar druffahs vamahzishanu fahf, par 4 rub. 25 kap.

par malfu

Gottfr. Herrmann,

Jelgawa, vee Dohbeles wahreem.